

Welkom "OUWE JONGE"!

Op die "OUWE JONGE" kunt u rekenen. Een bijzondere Jonge Genever voor gezellige mannen. Koop, proef en geniet!

per hele liter f 8.10

"OUWE JONGE" BOOTZ GENEVER

VERENIGING IN HET GOUD Trekpaard in jet-eeuw nog geen museumstuk

Veel economischer dan tractor

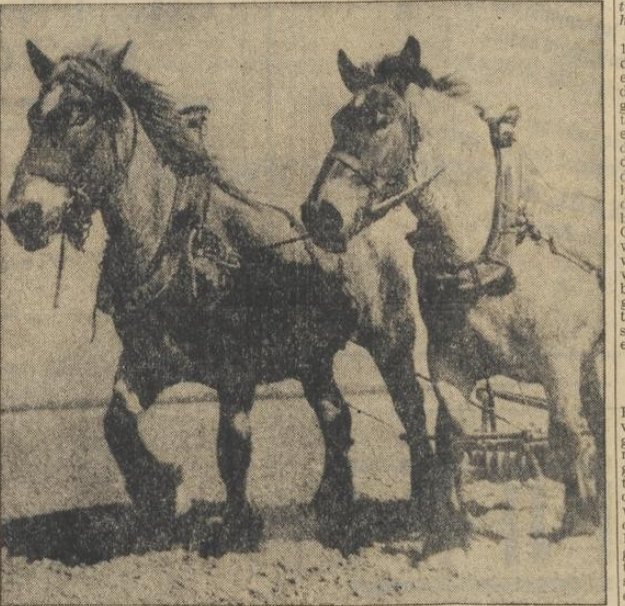
(Van onze speciale verslaggever)

DEN HAAG/DEN BOSCH, 18 sept. — Met een grote jubileumtentoonstelling in het gastrijke Den Bosch viert de Koninklijke Vereniging Het Nederlandsche Trekpaard, gevestigd te Den Haag, vandaag en morgen haar vijftigjarig bestaan. Er is alle reden om een halve eeuw na de — pas na veel geharrewar een feit geworden — oprichting van de vereniging in 1914 feest te vieren. Want het trekpaard is in Nederland geenszins, zoals vaak door outsiders wordt aangenomen, op weg een zeldzaamheid te worden in de eeuw waarin de mens naar de maan wil. Ruim 150 duizend stoere werkpaarden is Nederland op het ogenblik nog rijk; op bijna zeventig procent van de Nederlandse landbouwbedrijven wordt nog geheel of gedeeltelijk met paarden gewerkt. Daarnaast is er voor de vereniging veel reden tot voldoening. Omdat dankzij haar werk in de afgelopen vijftig jaar de kwaliteit van het Nederlandse trekpaard enorm is verbeterd.

Het trekpaard neemt op de Nederlandse landbouwbedrijven anno 1964 nog altijd een vooraanstaande plaats in. Voor tal van werkzaamheden in de landbouw is het paard bijzonder geschikt. Cijfers over de laatste vijf jaar, verzameld door objectieve instanties, wijzen uit dat de paardentracie heelstij voortdurend is dan de motortracie. Op de middelgrote en kleine bedrijven is het paard voor vele werkzaamheden beter bruikbaar dan de trekker. Op de grote landbouwbedrijven werd het door personeelsgebrek onmogelijk alles met paarden te doen.

Goedkoper

Dit vertelt de algemeen secretaris van Het Nederlandsche Trekpaard, de heer Chr. A. C. Oomen. Hij wijst er op, dat "paardentracie" economisch gezien het trekpaard in het voordeel is bij de trekker.

Trekpaarden aan het werk; met zware stappen in de vette aarde en glimmende lippen van inspanning. In Nederland een beeld, dat zelfs in tijden van maanverzen en raketvoorstuwning niet zal verdwijnen.

„De kapitaalinvestering is op een genotrisseerd bedrijf veel groter dan op een paardenbedrijf; het verschil bedraagt duizend tot vijftienhonderd gulden per hectare. De werktuigenkosten (onderhoud, reparatie en dergelijke) liggen op een trekkerbedrijf honderd tot honderdvijftig gulden per hectare en per jaar hoger dan op een paardenbedrijf. Het gevolg is, dat het uiteindelijk netto-resultaat de afgelopen vijf jaar op paardenbedrijven veel gunstiger is geweest dan op vergelijkbare trekkerbedrijven.”

De gebruikers van trekpaarden zijn ook de fokkers van deze dieren. Vóór de oprichting van een speciale trekpaardvereniging, die automatisch leidde tot de instelling van een Nederlands Trekpaardenstamboek, werd er weinig raszuiver gefokt. Er waren ook maar weinig fokkers. De fokkerij beleefde een grote opbloei en verbetering, toen als gevolg van de eerste wereldoorlog veel uitstekend Belgisch fokmaterieel over-

de grens kwam. Daarna is de fokkerij van trekpaarden vooral door toedoen van de Vereniging Het Nederlandsche Trekpaard in wetenschappelijke banen geleid. Door kennis van de bloedlijnen, van afstamming en exterieur en door geregelde keuringen (ook van mannelijke afstammelingen), is de kwaliteit van het trekpaard aanzienlijk verbeterd. Bij de beoordeling spelen ook gebruikswaarde en fokprestaties een belangrijke rol.

Strijd

Aan de oprichting van de vereniging Het Nederlandsche Trekpaard, in 1918 koninklijk geworden, is in de jaren voor de eerste wereldoorlog flink wat strijd tussen voor- en tegenstanders van een afzonderlijk nationaal trekpaardenstamboek voorgegaan. Er waren eigenlijk twee kampen: de Nationale Vereniging tot Bevordering van de Paardenfokkerij in Nederland (met een afdeling trek-

paarden) en het Zeeuws-Belgisch Stamboek. Het ideaal van de Nationale was: alle paardenfokkers bij elkaar in één organisatie; dat van het Z. B. Stamboek: een afzonderlijk Nederlands trelpaardenstamboek. De strijd liep af en toe hoog op, vooral in de winter van 1913-1914. Men beschuldigde elkaar over en weer — dikwijls bepaald niet omsichtig! — door middel van ingezonden stukken in de dagbladen, maakte elkaar uit voor leugenaar en zei wederzijds dat de tegenpartij van fokkerij noch stamboekwezen een zier begreep. Totdat men uiteindelijk tot elkaar kwam en op 22 december 1914 de vereniging Het Nederlandsche Trekpaard officieel werd opgericht. Waarna in februari 1915 een nationaal trekpaardenstamboek een feit werd. Daarvoor bestonden reeds geruime tijd provinciale trekpaardenstamboeken; het eerste stamboek dateert van 1879.

Het ledental bedroeg bij de oprichting 1500. Bij het 25-jarig bestaan in 1939 telde de vereniging bijna 8 duizend leden. Nog een ander bewijs voor de omstandigheid, dat het trekpaard in onze dagen nog geenszins heeft afgedaan (hoewel de tractor vooral na de tweede wereldoorlog een grote concurrent werd) is het huidige ledental; het ligt nog steeds boven de 8 duizend... Bovendien zijn dit jaar de prijzen voor trekpaarden flink wat hoger dan vorig jaar, hetgeen bewijst dat de vraag groot is. „Ja, daar zijn we blij mee,” aldus algemeen secretaris Oomen. „Ja is bemoedigend, maar het wil natuurlijk helemaal niet zeggen dat we weer een periode van opgang in het vooruitzicht hebben.” Hij en zijn medebestuurders vinden het al heel bevredigend, dat de teruggang van het aantal trekpaarden sterk is afgeremd, dat het schijnt alsof een bepaalde toestand van evenwicht in zicht is.

Hoogtepunt

De jubileumtentoonstelling in Den Bosch die vandaag begint (keuring in de veemarkthalen, demonstraties op een groot terrein) is de 32ste in de geschiedenis van de vereniging. De eerste werd, met groot succes, gehouden in Den Haag, de tweede en derde ook. Toen volgden Dordrecht (twee maal), Breda (twee maal), weer Den Haag en Goes. In 1932 werd de tiende tentoonstelling gehouden in Den Bosch en sindsdien is het Den Bosch gebleven, als gevolg van de in 1932 „gevoonde sympathie” waarvan in een verslag van de tiende tentoonstelling nadrukkelijk gewag wordt gemaakt. De vandaag begonnen tweedaagse tentoonstelling belooft een hoogtepunt in de geschiedenis der vereniging te worden, het gouden bestaan waardig.

Prinses Beatrix heeft een bezoek aangekondigd, minister Eindhoven (Landbouw en Visserij) zal er zijn, ambassadeurs en handels- en landbouwattachés van vele landen tonen belangstelling. Men verwacht een record aantal bezoekers uit Nederland en uit vijftien andere landen.

En er is een boeiend, spectaculair programma samengesteld met — behalve de traditionele keuringen en terugkijken de demonstraties van Nederlandse trekpaarden — een feestelijk diner in de Brabant, optreden van de Koninklijke Harmonie 's-Hertogenbosch, defilé van bekende paarden, kampioenen en oudkampioenen, een grote prijsverjaer (met een stamboekmerrie als hoofdpreis) en een show door de Don Kokzakken-ruiters, die de bekende ruiters en bestuurders van de afgevoerde paarden, voorshouten. Zodat het gouden feest van het blakende Nederlandse Trekpaard een móóí feest zal worden, dat niet licht zal worden vergeten.

zenden een één haffine mark. Het is politiebuit roedschap, op heeft de regering niet willen kiezen. Het risico volgens welke de VVD-ministers „van die voren gesteld zouden hebben”, dat niet tegen Veronica mag worden opgetreden. Het antwoord van de minister was zo geformuleerd, dat de geruchten over een weigering van de VVD-ministers er niet volledig door werden verdreven. Het gerucht luidde namelijk iets anders: dat de VVD-ministers zich bereid hadden verklaard mee te werken aan een optreden tegen de REM, mits niet verder zou worden gegaan door ook nog Veronica aan te pakken.

Trouwens, of het gerucht nu waar is of niet — de algemene opinie was wel, dat het kabinet in politieke moeilijkheden zou komen als de Kamer nog een verbod van Veronica probeerde door te drukken. De Kamer, die realiteit kennen- de, deed geen echte poging, al werd er veel gespudderd over de ongelijkheid in behandeling van REM en Veronica. Sommige partijen wilden waarschijnlijk zelfs niet hard schreeuwen, want het heeft welvrijg zijn onpopulair te doen als er toch niets uit komt.

Schip en eiland

Minister Scholten legde uit, dat de verschillen tussen REM en Veronica groter zijn dan zij lijken. Veronica gebruikt geen golfengte die aan Nederland is toegevoegd, de REM wel. Veronica zit op een schip, de REM op een eiland. Oegenschijnlijk lijkt het verschil niet groot, maar dat is in de juridische wereld, die nu eenmaal scheidinglijnen erkennen moet, wel meer het geval. Wie meererlijgig wordt bijvoorbeeld, krijgt meens alhoewel rechten en plichten, die hij of zij een dag tevoren niet had. De juridische verschillen worden dan aanzienlijk, vertelde minister Scholten.

onwaarschijnlijk

(Van onze correspondent)

BINNENHOF, 18 sept. — De geruchten over het „drijvend maken” van het REM-paard blijven aanhouden, waarschuwde mej. Schilthuis (PvdA) gistermiddag tijdens het REM-debat in de Tweede Kamer. Ook andere afgevaardigden wezen op de mogelijkheid, dat de REM het wettentwerp zal gaan om te zetten met een technisch toefje. Want zou men van een onderstej met ponten verhuizen naar een soort ponton, dan is op dat ogenblik van een varend of in elk geval drijvend station sprake, waar de anti-REM-wet moeilijk meer op van toepassing verklaard zou kunnen worden.

Volgens deskundigen is deze oplossing technisch vrijwel onuitvoerbaar. De zeventig meter hoge zendmast zou zijn stabiliteit hebben verloren op een ponton, dat constant in beweging zou zijn door de golfslag. Bovendien zou de mast een enorme windvang betekenen, die stellig gevaar oplevert bij stormweer. Tenslotte zou deze oplossing een uiterst kostbare en riskante investering vergen van de REM-financiers, met het vooruitzicht op een Europees verdrag over het uit de weg ruimen van drijvende piratenzenders.

LUNS EN CALS AAN ELKAAR GEWAAGD

BINNENHOF, 18 sept. — De vonken vlogen er weer af op de tweede dag van het Kamerdebat over de klacht van de waren twee partijgenoten, de KVP's Luns en Cals, het centrum van de stormachtig activiteit.

In het begin van de vergadering antwoordde mr Luns op de klacht van mr Cals, dat de regering te lang heeft gewacht met het vragen van goedkeuring voor het verdrag waarin de verdeling van de zeebodden wordt geregeld. Mr Cals was zeer ontvreden en maakte de „enbaar door zijn hoofd te schudden en misprijzend te kijken. Tenslotte ook door te roepen: „Ik krijg dus geen antwoord. Daar schijnen dan redenen voor te zijn.”

Luns over lang

Minister Luns wees erop dat de begrippen „lang” en „te lang” niet met elkaar mogen worden vereenzelvigd. Dit woord „te” gezegd. Er was, zei hij, geen sprake geweest van „vertraging”. Minister Luns liet zich ontvallen: „De heer Cals, die toch bovendien een politieke vriend van me is...” De Kamer lachte. Iemand riep: „Houen zo!”

De heer Cals dreef de heer Berkhouwer met een reeks vragen over wat de liberalen nu eigenlijk wel wilden, in een hoek. Dus de VVD wil niet tegen de REM optreden? „Dat kunt u mij mijn woorden niet concluderen”, riep mr Berkhouwer. Toen barstte mr Cals los. Hij vond het bedroevend, dat de liberalen telkens weer formuleringen gebruikten, waar ze onderuit kunnen. De volksvertegenwoordiging moet duidelijk stelling nemen. Woensdagavond

had de heer Bos, sprekende over de ongelijkheid behouding van de REM en Veronica, die twee vergeleken met monniken. Zij hadden weliswaar gelijke kappen, maar waren niet gelijk: de één (Veronica) was immers labiel; de ander (de REM) stabiel. Mr Cals zei: „Ik ben in veel kloosters geweest, maar een labiele of een stabiele monnik heb ik nooit tegen gekomen. Je hebt ook monniken zonder kappen. Monniken huwen niet!”

Luns: „Meestal niet” (gelach). Cals: „De minister weet altijd meer dan ik. Hij zegt het alleen niet!”

De heer Koekoek, die woensdag had gepleet voor de vrijheid nieuwe tv- en radio-organisaties op te richten, had mr Luns gevraagd welk verschil hij — na zijn bezoek aan de Sovjet-Unie — zag in een land waar slechts één partij mag zijn en een land waar slechts drie partijen, resp. vijf partijen, worden toegelaten. „De heer Koekoek”, antwoordde de minister, „heeft zijn aanwezigheid in de Kamer te danken aan het meerpartijstelsel”. De heer Koekoek bleef ontvreden. Hij zei dat hij op de telese had gedeeld. „Weinig”, zei de minister, „ze hebben in Rusland regerings- tv. Net alsof we hier een televisie van Scholten en Luns zouden hebben. Lachen met Scholten”. Mr Scholten: „En lief zijn voor Luns.”

De heer Koekoek: „Het zou een hele verbetering zijn als de televisie in handen was van de heren Scholten en Luns”. Minister Luns: „Nu heeft u mij verteld.”